

Σύγκριση μεταξύ προφορικού και γραπτού λόγου

Α) Πλεονεκτήματα του Προφορικού Λόγου:

1. Είναι πιο αυθόρμητος.
2. Είναι πιο ζωντανός και επομένως άμεσος(=εύκολα αντιληπτός).
3. Συνοδεύεται από τη «γλώσσα του σώματος», δηλαδή τις κινήσεις των χεριών(χειρονομίες) και του σώματος(μορφασμοί/έκφραση προσώπου), αλλά και τον τόνο και τον χρωματισμό της φωνής. Επομένως, είναι πιο εκφραστικός και εύληπτος(=εύκολα κατανοητός).

Χάρη σε όλα τα παραπάνω χαρακτηριστικά, ο προφορικός λόγος είναι πιο αποτελεσματικός στην επικοινωνία, δηλαδή είναι σχετικά δύσκολο να υπάρξει παρανόηση/παρεξήγηση ανάμεσα στα πρόσωπα που συνομιλούν (εκτός κι αν υπάρχει δόλος, δηλαδή προσπάθεια εξαπάτησης του ενός συνομιλητή από τον άλλο).

Ωστόσο, ο Προφορικός Λόγος έχει ένα βασικό μειονέκτημα: **επειδή δεν είναι προσχεδιασμένος**, περιέχει αρκετές φορές γεμίσματα (εεεε..., χμμ...), συνήθως δεν έχει συνεχή ροή (την οποία προσπαθούν να καλύψουν τα γεμίσματα που μόλις προηγουμένως αναφέραμε) και συχνά έχει επαναλήψεις. Γι' αυτό τον λόγο, δεν πρέπει να είμαστε αυστηροί κριτές των λαθών που γίνονται από τους ομιλητές στον προφορικό λόγο.

Β) Πλεονεκτήματα του Γραπτού Λόγου:

1. Είναι πιο επεξεργασμένος και επιμελημένος(=φροντισμένος), **επειδή είναι προσχεδιασμένος**. Έτσι, το άτομο έχει περισσότερο χρόνο στη διάθεσή του, για να σκεφτεί και να εκφραστεί με μεγαλύτερη σαφήνεια και ακρίβεια.
2. Είναι πιο επίσημος και δεσμευτικός για εκείνον που τον εκφέρει. Δηλαδή, τον υποχρεώνει να είναι συνεπής με όσα λέει(δηλαδή, να εφαρμόσει όσα λέει). Γι' αυτό τον λόγο, όλα τα επίσημα κείμενα μιας Πολιτείας(=ενός Κράτους), όπως π.χ. το Σύνταγμα και οι Νόμοι, είναι απαραίτητως γραπτά. Ακόμη, τα συμβόλαια (κληρονομικά και άλλα), για να είναι δεσμευτικά και για τα δύο μέρη, πρέπει οπωσδήποτε να είναι γραπτά. Ομοίως, και οι διεθνείς συνθήκες(=συμφωνίες) μεταξύ των κρατών επιβάλλεται να είναι γραπτές, για να έχουν ισχύ. Όπως έλεγαν και οι Αρχαίοι Ρωμαίοι, «scripta manent, sed verba volant», δηλαδή «τα γραπτά μένουν, ενώ τα λόγια πετούν».

Δεν είναι τυχαίο το γεγονός ότι στα Λατινικά(δηλαδή, στη γλώσσα των Αρχαίων Ρωμαίων), η λέξη «νόμος» λέγεται lex και προέρχεται από το ρήμα lego, το οποίο σημαίνει «διαβάζω». Και τούτο, διότι στην Αρχαία Ρώμη οι νόμοι ήταν χαραγμένοι σε μεγάλες πέτρινες στήλες, οι οποίες ήταν τοποθετημένες σε πολύ εμφανές σημείο της πόλης, ώστε όλοι να μπορούν να τις δουν.

Επιπλέον, και οι δικαστικές αποφάσεις, για να είναι έγκυρες και εκτελεστές, θα πρέπει να έχουν καθαρογραφεί.

Βέβαια, ο Γραπτός Λόγος είναι πιο απαιτητικός από τον Προφορικό. Η διατύπωση στον Γραπτό Λόγο απαιτείται να είναι προσεγμένη και ακριβής, ώστε να μην δημιουργούνται παρανοήσεις.

Γ) Συμπέρασμα: Και τα δύο είδη λόγου (Προφορικός και Γραπτός) είναι εξίσου χρήσιμα στην ανθρώπινη επικοινωνία. Ωστόσο, ο Γραπτός Λόγος στερείται την αμεσότητα και εκφραστική ζωντάνια του Προφορικού, διότι δεν συνοδεύεται από τη «γλώσσα του σώματος». Επιπλέον, ο συντάκτης του γραπτού κειμένου δεν έχει συνήθως τη δυνατότητα να είναι παρών, για να απαντήσει σε τυχόν απορίες που έχουν οι αναγνώστες του κειμένου του. Μεταξύ κειμενογράφου και αναγνώστη είναι πολύ πιθανό να υπάρχει χρονική και γεωγραφική απόσταση. Δηλαδή, ένα κείμενο μπορεί να είναι γραμμένο πριν από χρόνια από ένα άτομο που είτε έχει πεθάνει είτε κατοικεί σε άλλη πόλη ή χώρα από τον αναγνώστη.